

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳/۰۸/۱۲

عبدالخالق رشید

الله گل دانه دانه ، دانه دانه
شوروي قارکده نمیره خانه
الله گل دانه دانه

*

*

**

د مرسلې پرسر ستوري

(ناول)

څلورمه برخه

۱۹۸۰ - ۱۹۸۶ کلونه

ليکوال

ع. رشید

د پاڼو شمیره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خیر و لولئ

تورتمونه او تابوتونه

د ۱۹۸۲ کال د اوږدې توډې شپې ورځې نوې پیل شوې وې، د روسانو او افغانانو د پېر له پسي درنې او نامعلومې جگړې پای لاهم چا ته نه ښکارېده، په ټول افغانستان کې درانه پوځي عمليات دروسانو له خوا پلان او عملي کيدل... او دانو هغه کال وچې نور نور روسانو وپل چې ددوی سرتيري په افغانستان کې ددغه هيواد له خلکوسره يوځای دسولي اودوستي نبالگي دسولي اودوستي په پارکونو کې کينوي. اوس دوی پوهيدل چې جگړه جگړه ده اودوی هم په داسې توده جگړه کې سره ښکيل شوي وو، لکه ليوه چې نه يې د ښکاري له لومې ځان خلاصولای شو او نه يې د تيبنتي لاره موندلای شوه، ځکه نور ناچار وو چې بايد لومه له خپل ټول دروند والي او پيچل والي سره پرځان پسي وروکاري هغه چې په خپل وار خورا درنده هم وه...

درانه عمليات روان وو، دولتي اوشوروي سرتيري ووچې چا به پر مخ حرکت کاوه، څوک به شا ته راروان وو، چا ته به مډالونه او بهادري ورکول کيدې او څوک به بيا د تورن او جزايي په نومونو شوروي ته استول کيدل او يا به دلته په افغانستان کې سزا ورکول کيده... داچې هلته به بيا څه ورباندې راتلل، په دې بيا څوک نه خبروو او نه پوهيدل... خو يوڅه چې انسان نه پرې وياړل هلته ددغې جگړې مخالفينو ته وردغاړې وو...

شورويان هم اوس دغه ناپايه سفر په منځ کې حيران وو او نه پوهيدل چې پای به يې پرڅه باندې پای ته رسېږي... په جسمي او رواني لحاظ هم دوی نارام شوي وو... ان داسې چې دمرکزي آسيا يوزيات شمير مسلمان سرتيري خويي په بې صبرۍ له مجاهدينو سره يو ځای کيدل او بيا به ورتبندل... اوددې ټولو خبرو موخه بيا هم دا وه چې دوی نه پوهيدل چې بری به څنگه اوډچا وي؟ رښتيا خبره خوداوه چې ددواړو لورپوځيان په يوه تور تورتم او توره څره کې د جگړې په دوه لارې کې حق حيران مخ په وړاندې روان ول، په دولتي سرتيرو کې زياتره خلقيان افسران ووچې هغوي خپل واک دنړيوال سترځواک دجبر په وړاندې له لاسه ورکړی و، ځکه نوهغوی هم اوس مات زړه وو او په ډيره سختی به يې جگړه کوله، دامین وژل کيدو د هغوی مورال گرد سره کمزوری کړی و، همد اوه چې زياتره يې د روسانو تربري د مجاهدينو پربريو باندې خوشاله وو. دوی اوس پردي هم ښه پوهيدل چې دا جگړه يوه پردی جگړه اولوبه ده ځکه يې بری هم روسانو او هم دولتي سرتيرو ته شوني نه و. اوس دغه جنگيالي خلقي سربازان هم پردغه ټکي باندې دريدلي وو چې ويل به يې: مور دتبارو په زړه کې له تيارو سره مخامخ يو، ترڅو او تر کله؟ اولي؟ اومورنه غواړو چې ډېرديو اودهغوی د گوداگانوله پاره دملت دارادي په وړاندې خنښو... ځکه خودجگړې تله دهرې ورځې په تيريدوسره ترروسانو دمجاهدينو په گټه درنډيده اودرنډيده...

دوري دمايشتي څوويشتمه ورځ وه، په دغه ورځ هم په لوگر کې درنه جگړه وشوه، دواړو لورپوځيو ته درانه زيانونه ورسيدل، دمجاهدينو دري مهم قوماندانان روسانو ونيول، کله چې سرتيرو اونور وځلکو ددغو نامتوقوماندانانو دنيولو خبره واوريده، ټولو همدا ويل چې نوره په ټول لوگر کې خولا څه چې په ټول افغانستان کې به حالات کابو کيږي... جالبه خولا داوه چې له روسانو سره په يوه وخت کې مجاهدينو هم له روسانو دري منصبدار اوتړلسو زيات سرتيري نيولی وو. په دغه جگړه کې دواړي خواوي په دې پوه شوي، چې يوه خوا هم ورونيکه نه وه... او جگړې يوازي انسان واژه او انسان ته يې دانسان په سترگي نه کتل...

جگړه يوڅو ورځې نوره هم دلته روانه وه. نيول شوي قوماندانان په بيره کابل ته واستول شول اود روسي يرغملو لپاره هم بيلابيلو شبکو په خپلو کړو وروباندي پيل وکړ، جاسوسان وگمارل شول، ان په کابل او ماسکو او پاکستان کې هم دروسي يرغملو د خلاصون په خاطر هڅې پيل شوي، ځکه چې په نيول شويو کسانو کې يوه د ليننگراد دوليت ديوه لوررتبه کمونسټ مشر زوی يوري هم و.

په هغه ورځ چې هغه د افغانانو پر لاس کيوتی و، دهغه د ښوونځي د دوري دملگري (انا) ليک د عملياتو په قرارگاه کې د لوررتبه امرانو ترمنځ لاس په لاس کيده. دوی ټول دهغه په يرغمل کيدو ډير خوشيني وواو فکري کاوه چې پر هغه به خامخا يو څه کيږي؟ او څنگه به کيږي؟ او يا داچې هغه به اوس په څه حال وي؟ مړ به وي، ژوندی به وي؟ دغه ليک هم په داسې يوه وخت کې دلته رارسيدلی و چې نه يوازي دهرسرتيري ترزړه ويني ورته څڅيدی، بلکه ديوه ځوان او يونجلی دميني کيسه يې هم هرچا په خپلو ليدوسره وريادوله اوتول ورباندې پوهيدل (ځکه چې په دغه وخت کې روسي تيروته ددوی ليکونه له سانسور پرته نه رسيدل) په ليک کې يو شمير خبري داسې هم وي چې هغو په افغانستان اوشوروي کې دهغو اودغولځکو د زړونو تعبير هم کاوه، په يوه ځای کې هغې نجلی ليکلي وو:

«زما دميني دجنت دباغ يوازي هيلې!

کاشکي چې ستا په سمندري رنگه سترگو کې مي دخپل بايللي اوزخمي زړه خونري او په وينو رنگ زخمو نه ليدلی وای، کاشکي ستا د ژوندی سري اوستري آه شمال زما په رنگينه بارڅوگانو باندې خپل ستري وزرونه لکه د پخوا په شان همدا اوس يوځل بيا راخواره کړي وای، ډيرمي ياديږي... هو، تيره اوونی هوايي ډگر ته دپلار هرکلي ته تللي وم، په هغه ورځ مي پلار رانغی، له يوې الوتکي يې دمانبام په تورتم کې بي شميره تابوتونه را کښته کړل، ما

هغه له لري وليدل ، يوچا مي په ډير احتياط سره په غور كې د كنگوسي په چل راز مزه كره چې: داټول له افغانستانه را روان دي، په خپل پښو يې بيايي او په تابوتونو كې يې بيرته پرموراو پلار سپاري ... په هغه شپه مي ستا په باب هم خورونكي خوبونه ليدل، داسې چې تراوسه يې هم را يادوم خوروي مي، كله چې هغه تابوتونه او دهغه لوی سري خبره را يادوم ويښته مي را زيره شي ... په دي هيله چې يا دخپله وگورم او يادى ليك زر را ورسيري ... له لري لري دي په مينه مينه مچوم ... پوپ ... پوپ ... ستا انا»

دجگري بدمرغيو لاد لوگر، غزني او وردگو په درواو رغو كې خپلي ناخوالي اوناښولته انگازې كولي ، خو دومره هم نه لکه د څو تيرو ورځو په شان، د نادر جان او کرچکوف لپاره اوس بله

موضوع هم را پيدا شوه، هغه داچې په هغه ورځ چې د سمسو ركلي د رنو اوبو پرچينه يې د ټکنده غرمې پرمهال اوبه وڅښلې، د کبانو دمستيو په زړه پوري ننداره يې وکړه ، کرچکوف داخبره نادر جان ته کړې وه:

- زمور روسانوپه منځ كې دا آوازه ده، چې د ليننگراد د... زوی يوري چې په هرډول كيږي بايد را خوشی او له مرغه وژغورل شي...

- څنگه او په کومه لاره ،

- زياتی خبري خوداشان دي چې يوازي دهغه په بدل كې بايد د افغانانو بنايسته ډير زندانيان چې دکابل له حكومت سره دي خوشي شي.

- يوازي هغه بايد وژغورل شي ؟

- هو ، هغه دمهم سري زوی دی ، دنورو خبره دومره مهمه نه ده ځکه چې نور خواران خوزمورد واکمنانو په نظر هسي د پيشو بچيان دي، دا ډول كسان خوهره ورځ په سلگونه بسمچيوته ورتښتي او يايي ژوندي نيسي، يوازي په دي يوه تيركال كې څومره روسان دلته ورك شول چايي پوښتنه وكړه، اويابه يې څوك په فكر كې هم شي...

- زمور دکنك سياسي مرستيال څوم په همدغه لانجه كې له يوشمير سرتيرو سره اسپرشوی دی، دهغه په باب موڅه اوريدلي ؟

- نه بابا ، ستاسي منصبدار څوکه جنرال هم وي، په پوښتنه نه ارزي، افغانان بد بخت خلک دي، مجاهدين يې پردي ټينگار كوي چې افغان پوځيان خو بايد چې يوه ژوندي پاتي نه شي ... دوی اوس يوازي روسي سرتيري اومنصبداران له ځان سره ساتی هغه هم د معاملي او بدې ورځې لپاره بس...

دوی دواړو په هم هغه ورځ دا خبري هلته وكړي اوله هغه ځايه مخامخ بيرته دصحرايي قرارگاه پرلور روان شول... کرچکوف پر هغه ورځ تر هغو شنوونو لاندې دا خبره هم ورته كړي وه چې كه د بنديانو دتبادلي خبره توده شوه ، كيدای شي چې دی دغوند له قوماندان سره پردغه موخه كابل ته ولاړ شي. هو، كابل ته، و هغه بنارته چې نن سبا د دغه بنارد ناهلو بچو له لاسه د دوو هيوادو پلازمينه غوندي شوي و ، پلازمينه، د شوروي افغانستان!

د ليننگراددلولی کمونست مامورزوی يوري اوس دافغانستان تریولوهم ایستل شوی و، خود بيلابيلو ملگرو او دوستانو ليکونه اولگرامونه لاهم په پرله پسې توگه ورته راتلل... اودغوند دقوماندان پرميزباندي به يوپر بل خره كيدل، هرچابه چې وليدل ، دخواشيني يوه درنه آه، به يې ورته وايسته او تري تيربه شول، د انا ليك تراوسه هم د قوماندان دميرزپريوه څنډه باندې پروت و... هلته چې يوازي همدې يوي جملې به يې دليدونكي پاملرنه وراړوله... «څو تابوتونه يې راكښته كړل، ما هغه وليدل، خو پوه شوم چې هغوی څوك وواوله كومه يې راوري وو... په هغه شپه مي ستا په باب خورونکی خوبونه ليدل، داسې چې تراوسه پوري پرڅوريرم»...

يوه دوي ورځې نوره هم خبره همداسې پاتي شوه، يوازي پرله پسې شفرونه ووچي په دغه برخه كې دغوند لوی قوماندان واسيلوف ته راتلل او همدایي پوښتيدل چې دا معلومه كړي چې د دوی كس ژوندي دی كه نه، كه ژوندي وي چې دکابل، ماسكو او اسلام آباد په كچه هغه هم يوازي ددغه ستر کمونست مشردزوی لپاره خبري پيل كړي...

روسی قوماندان ښه و اړخطا و، په دي څوورځوكي يې په سگريټو څكولو كې ديوي شيبې لپاره هم ځنډ نه وراغلی، لامل يې هم داوچې داسې مهم كس چې هغه د شوروي په لوري پوري پوري اړه درلوده، د دوی په دومره لوی ځواک سره دافغان مجاهدينو په اولکه كې و، د دوی كشف خو په دغه سيمه كې گرد سره ناکام وځکه يې نه شواي كولاى چې دهغه د ژوند اومرگ په اړه ډيرلر. معلومات هم تر لاسه كړي. د نادر جان د كندك مرستيال ته يې ويلي ووچي كه دوی دخپل چينل له لاري هرډول معلومات تر لاسه كولاى شي، په هرقيمت چې وي بايد له دوی يې ونه سپموي... حكيم خان عبتلی ځوان و، اوږده قد اولوروبريتونوبی چې هرچابه ليدل، په رښتياهم دده له ميراني او غيرت سره يې خوند وركاوه ... دی چې له كومي ورځي كندك ته راغلی و، لكه دنورومنصبدارانو غوندي يې روسانو ته سرنه ټيټيده او نه يې دهغوی زياته پروا ساتله، د روسانو ترراتگ دمخه دی په كابل لوی منصبدار و، خواوس يې له دي امله چې دتير وخلقبانوله ډلی څخه و، دی يې هم دلته لري را استولی و. دده له روسانو سره ځکه نه لگيده چې دده دملگروپه وينا دی دډيركلک (اميني) په نامه نامتو شوی و. ځکه خوبه كله كله سرتيروهم په خپلو منځوكي دا خبره كوله: «كه دحكيم خان وارهم كله روسانو ته برابریده ، خدای ښه پوهيري چې دی به څه شان نخري ورباندې وكړي»...

په دغه شپه هم روسي قوماندان له ده څخه هيله كړې وه چې له دوی سره د دوی ډير غلومدمعلومات په موندلو كې مرسته وكړي، دوی يوازي دومره معلومات غوښتل چې هغو مره دي او كه ژوندي...

بڼه تصادف وشو، په دغو ورځو کې د حکیم خان دوی د کښک ولسي او مهمات مخ په خلاصو وو، خو څو ځلې یې له دوی هيله کړې وه چې له دوی په دغه برخه کې مرسته وکړي، خو هغوی له دې امله چې پر حکیم خان او نورو افغان ځواکونو یې باور نه و، له دغې ورکړې او یا مرستې یې انکار کړی و او ورته ویل به یې چې مور شته یو فکر مه کوئ... چې دوی هم څه نه شوای ورته ویلای، خو په دغه شپه هم دوی ته خدای یوښه چا نس برابر او ورتته برابر شو، حکیم جان خپلو دريو تنو سرتیرو ته چې دده له باوري کسانو څخه وو، وطنی کالی ورواغوستل، په نیمه شپه کې یې روسی قوماندان ته احوال ورکړ چې ده د دوی د اسیرانو په برخه معلومات تر لاسه کړي، باید زرتزره ورسره وگوري... خپل دري تنه سرتیري یې د شاه وخوا کلیو کسان وروپیژندل او دا یې ورکړ چې دوی کولای شي د پیسو او وسلو په بدل کې مور ته ټول معلومات راوړي، چې روسي يرغمل چیري اوله کومي جنگی ډلې سره دي... دوی کولای شي له مور سره د هغوی د ژوندي پاتې کیدو په اړه هم مرسته وکړي...

ساده روسی قوماندان او اړوندانو یې هم خبره ومنله، خو ستونزه دا وه چې له دوی سره دم گړی دومره افغانی نه وي چې دوی ته یې ورکړي وي، د وسلو او مهماتو په برخه کې خو دوی ستونزه نه درلوده، له دریو کسانو څخه یوه قوماندان ته په خورا ډاډه زړه او خلاص تندي وویل:

- خیر دی، مور ته د هوان شل گولې را کړئ هغه به پر مجاهدینو خرڅي کړو، دا خپله زموږ لپاره پیسې دي، نادر جان همدغه خبرې قوماندان ته وژباړلې، په خوشالی یې حکیم خان ته وکتل او ورته ویی ویل:

- د شلو صندوقو پرځای به دیرش درکړو، مقصد مور تر سبا ماښام پورې زموږ د اسیرانو د بربخه په اړه د کره معلوماتو غوښتونکي یو...

جگړن حکیم خان دده وړاندیز په زړه پورې وباله او په هم هغه شپه کې یې هغه گولې د حکیم خان په منځگړیتوب دروسانو له صحرا یې قراگاه څخه راویستې او تر لاسه یې کړې، خو روسانو ته معلومه نه شوه چې گولې چا او چیرې یووړې، خو گولې او نور هرڅه چې له روسانو څخه تر لاسه شوي وو، هغه حکیم خان په هم شپه کې خپل کښک ته ورسول، گولې یې په هم هغه شپه د شاوخوا پر پوستو باندې وویشلې او روسي قوماندان په هغه شپه یوڅه آرام خوب وکړ...

قوماندان فکر کاوه چې سبا به په ریښتیا هم د اسیرانو په اړه کره معلومات تر لاسه کړي، هغه ورځ تر ماښامه پورې خورا ورباندې اوږده شوه، خو چې کله ماښام شو، له پرونیو سرتیرو چې له لرې پوستو یې راوستي وواوډ ډرامې په ټولو اړخونو پوهیدل، دوی له حکیم خان سره یوځای د قوماندان دفتر ته ورغلل، قوماندان دچا خبره په جامو کې نه ځایده لکه تندي و هلی مرغه د سرتیرو سترگو او خولو ته یې کتل، چې څه ورته وایې او څه زبیرې ورته لري، د سرتیرو یا په بله وینا د ارتباطي کسانو یې تود هرکلی وکړ، داسې چې تا به فکر کاوه دوی له یوه اوبل سره له کلو کلو یاران او ملگري دي، جنگ یو بدمرغه چلند دی چې انسان باید تل پرې وشرمیري، ځکه چې دا دانسان د ټولو بدمرغیو مورده

...

حکیم جان هم داد نه منلو وږډرامه ولیده، له هغې ورځې پردې باوری شوی و اوله هر چا سره دا خبره کوله: چې په پردیو باندې باور له لرم او ما رسره دیارني سرنیول دي...

کله چې د دوی تود هرکلی پای ته ورسید نو بیا قوماندان په هغه ټول ځواک سره چې ده دلته درلود په خواره څیره ورته وویل:

- په خیر راغلی، دوستاو په لیدو مود زړه له کوي خوشاله شوم... اصلي خبره راته وکړئ...

سرتیرو یا ارتباطي کسانو خپلې خبرې مخکې له مخکې سره جوړې کړې وې، ځکه نویوه د نورو په استازیتوب ورته وویل:

- ته خورا هوبنیا راوتجربه لرونکي افسر یې، که مور پرون له مجاهدینو سره تماس نه وای نیولی کیدای شو چې نن به مو یو یرغمل هم ژوندی نه وای پاتې، هغو گرده ژوندي دي، پرون هغوی تر پکتیا پورې رسیدلی، کیدای شي سبا یې ترپوله وروړي، خو یوه شي ته مو پام وي چې سبا باید د پکتیا پر لور هوایي بمباری ونه شي، ځکه دوی په ډله ییز ډول له یوه ځایه بل ته حرکت کوي... هو، دوی باید ستا ددغې هوښیاری ستاینه او مننه وکړي...

د قوماندان لپاره دغه معلومات دومره په زړه پورې وو، چې فکر دې کاوه هغه ته چا نوی ژوند وربښلی دی، د میزسرتیب ریکارد او نور زینتی شیان او څه روپی یې له ډیرې خوشالی ارتباطي کسانو ته چې ده فکر کاوه دا له نژدې کلیو راغلي کسان دي ټولو ته وږدالی کړل، ان چې مشر ته خوی خپله مکروف توماچ په هم ورکړه...

د جگړن حکیم جان ډرامه پای ته ورسیده او روسي قوماندان په هغه شپه خپلو ټولو مقاماتو ته د خپلو یرغملو د ژوندیتوب د زبیري تاوده تاوده شفرونه تران تر ماسکوه پورې وراستول... په هغه شپه یې له خپلو منصبدارانو سره د خوښي یوه درنه غونډه جوړه کړه چې ټوله شپه یې په کې وڅښل او وڅښل...

نادر جان دغه ډرامه له کرچکه پټه وساتله، په هغه ورځ چې نادر جان روسي قوماندان د ژباړې پر موخه وروښتی و، د غرمې د ډوډۍ پر سر سره یوه ځای شول، یاده شوې ډرامه یې په داسې ژبه چې گواکې پر کوم بل قوماندان باندې تیره شوي د بیلگې په توگه ورته کیسه کړه، هلته دا خبره ځکه سره یاده شوه چې کرچکوف په خدا کې وارد واره ورته وویل:

- وایې چې اوږد قدي خلک ډیر نادان وي، لکه حکیم خان اوزمور دموتړلرونکي ټولي قوماندان موخین... نادر جان بیا ورزیاته کړه:

- د لنډ قدي او نادانۍ که ووینئ پردوی به شکر وباسي و ما چې د لنډ قدي قوماندان ساده گي اونادانې ولیده، په حکیم خان او موخین کې دهغې نادانۍ سلمه برخه هم نه ترسترگو کیري، د تیرو دریو ورځو مثال یې هم د همدغې یادوني په ترڅ کې ورته ووايه... خودکر چکوف زړه ته ورسیده او یابه هم خبرو، ځکه یې ترخوله ورته راوتل: - زه فکر کوم چې نادانۍ دغه کیسه به بل ځای نه وی تیره شوي، په مورکې هم یوله نادانو اوبې عقلا نوڅخه (قوماندان دى، چې ددو وڅرو اوربشي نه شي سره ویشلای...)

په خوړن ځای کې داله پگچوا سندري نري نري انگازه کول، چې پر غورو باندي له شکه پرته ښه لگیده. منصبداران یو پر بل پسې تلل اوراتلل، دودۍ یې خوړه او تلل، خو یوشمیر به تر ډیر وپورې هلته ناست وواو خبرې به یې سره کولې... د دوی په قرارگاه کې داترتولو لویه خیمه وه، داسې چې دیوسالون ښه یې درلوده، کله چې نادر جان او کرچکوف له خیمې راوتل، بیایې ورو ورو په قدم و هلو پیل وکړ، داسې چې گواکې چا ته انتظار باسي، په همدغه شیبه کې کرچکوف دا خبره ورته کړې وه چې د دوی ډیر غملو خبره اوس د تبادلې پړاو ته رسیدلې ده، دمجاهدینو چې کوم قوماندانان په کابل کې بنددي، هغوی به ټول خوشي کیري اوزمور پر غمل شوي کسان به ټول پرمور باندي سپاري. سبا زه له یو شمیر نورو لوړرتبه مصبدارانو سره چې هغوی پرون له پنجشیره راغلي او هلته یې له مسعودڅخه چې زمور قرار دادي دى مرسته غوښتي وه او هغه هم دمرستی ژمنه ورسره کړې کابل ته روان يم. مور دهغوی یرغل له کابله راباسو، دلته یې راولو، زمور پر غمل به هم یا دلته راولي او یا به یې په پنجشیر کې مسعود ته ورسپاري. کرچکوف دا خبره هم ورته کړې وه چې: تاته به معلومه وي که نه زه فکر کوم چې زمور پر غمل به نن سبا تر مسعود پورې ورسیري. ځکه هغه زمور پرتوکولي اومور له هغه سره له هغه وروسته چې په پنجشیر کې مومحاصره کړ، بیامود همدغه تړون پر بنسټ خوشي کړ، اوس دلننگر اد دلوررتبه مامورد زوی په خلاصون او تبادلې کې دى هم بی برخي نه دى...

خو کرچکوف پردغه کار خوشاله نه و، ځکه چې څه موده پخوا په کابل کې دکانو د وزارت یوروسی سلاکار همداسې پر غمل شو، هغه سلاکار ده پیژاند او دده د ولایت و، هغه په کاني انجینری کې دروسیې په کچه ډیر مهم کار پوه و، دهغه په اړه زیاترو پوه روسانو له ماسکوڅخه غوښتنه وکړه ان مور ته یې لیکونه را استولي وو چې دهغو دخلاصون په اړه باید لاس په کار شي خودا کار دهغه په اړه ترسره نه شو، مجاهدینو دهغه د خلاصون په بدل کې درى تنه جنگیالی و غوښتل، خو روسي چارواکو او افغانی لاسپوڅو دا دخپل واک او قدرت لپاره کسرشان او دخپلي واکمنۍ د کمزورۍ ښه بلله، ځکه نو پردي سره یوه خوله شول، چې داکار ناشونی دى، پردغه کار او دغه تبادلې به د روسانو دلویې شمله را ټیټه شي، دوی، لا دا خبره هم ورپسې وتړله چې گواکې روسان دکانو په برخه کې ډیر کار پوهان لري، ځکه نو تریوکان پوه مور ته زمور په انترناسیونالستی لویې اودریځ کې د پاملرنې وړ نه دي...

خو اوس چې دیوه لوی چا دزوی خبره رامنځ ته شوه، دلته بیا نه د لویې خبره وه او نه هم د انترناسیونالیزم پوښتنه اوبدنامي ...؟؟؟

سم دوی له یوه او بل سره خدای پامانۍ وکړ چې دقرارگاه پر شاوخوا باندي د دوی په وینا دبسمچيود لیونیو گولي دربی جوړشو، چې شاوخوا یې ټوله لیونیو دورو او گردونو په سرواخیسته او هر چا ځان اوس دخپل مورچل پر لور رساوه، د دواړوخواو ترمنځ لنډه لیونی نښته وشوه داسې چې دماښام تر وروستيو یې دوام وکړ، ډیر مرگ ژوبله په کې نه وو، یوازې یې دروسانود غره پر سر پوستي څخه اته تنه سرتیري له یوه قوماندان سره پر غمل بیولې وو، خود عملیاتو قوماندان درگرده شفرونه لیرل چې جگره وشوه خوکومه لویې بایلنه په کې نه وه، پرته له دغواتو ننو پوځیانو چې هغوی ژوندي بسمچيو له ځان سره بیولي اوبس...

او له هغې لنډې نښتي وروسته هغه شپه ډیره آرامه وه، خود هغو اتو تنو خبره لکه چې په هم هغه شپه همداسې چوپه پاتي وه، همداسې چوپه پاتي شوه... او هیچا هم تر ډیر وپورې دهغوی په باب څه لکه دلیننگر اد دلوی چارواکي دزوی یوري په شان وانه اوریدل.... او داوسوسیا لیزم؟

پاتي لري...